

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ ЯК ФОРМА ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ДІЗНАВАЧІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Романов М. Ю.

старший лейтенант поліції,

аспірант кафедри публічного управління та адміністрування

Національної академії внутрішніх справ

м. Київ, Україна

Питання окремих форм післядипломної освіти поліцейських Національної поліції України є відкритим за вмовчанням, оскільки законодавство України, що регламентує дану галузь не передбачає достатньо детальних положень у відповідному напрямі. Поряд із цим, нещодавно створений підрозділ, що забезпечує досудове розслідування кримінальних проступків у системі Національної поліції України – управління дізнання, перш за все розвантажує підрозділи слідства, а також забезпечує виконання завдань покладених на нього Кримінальним процесуальним кодексом України.

Для ефективного виконання завдань, що покладені на підрозділи дізнання Національної поліції України, важливим є розвиток напрямку післядипломної освіти дізнавачів. У той же час, одним із варіантів післядипломної освіти є спеціалізація, що передбачено Законом України «Про Національну поліцію».

На нашу думку належить більш детально розглянути це питання з позиції саме співробітників підрозділів дізнання Національної поліції України. Так, в цілому, післядипломна освіта поліцейських загалом має певні особливості, наприклад – оскільки останні у загальному розумінні мають статус поліцейського їх післядипломна освіта здійснюється на загальних засадах, визначених Законом України «Про вищу освіту», з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про Національну поліцію», і складається зі: спеціалізації; перепідготовки; підвищення кваліфікації; стажування [1].

Як було зазначено попередньо, спеціалізація є складовою частиною післядипломної освіти поліцейських, а відповідно – дізнавачів Національної поліції України.

Нормативними документами визначено, що спеціалізація – складова спеціальності, що передбачає профільну спеціалізовану освітньо-професійну чи освітньо-наукову програму підготовки працівників поліції [2].

Орієнтовно подібне наповнення, пропонують також вчені з інших галузей науки. Наприклад, В. Прасолова, Е. Купряков та інші, тлумачать поняття спеціалізації (лат. *specialis* – особливий) – як форму суспільного розподілу праці та її раціональної організації за окремими напрямками діяльності, що відображає процес зосередження діяльності на відносно вузьких напрямках, окремих технологічних операціях із виробництва окремих видів продукції [3]. Водночас, запропоноване визначення лише відображає сутність процесу спеціалізації, як поглиблення існуючих у працівника знань в окремому, специфічному напрямі трудової діяльності.

Нормативні джерела, здебільшого тлумачать поняття спеціалізації в контексті здобуття вищої освіти (або вищої освіти першого чи другого (бакалаврського (магістерського) рівня), оскільки саме в цей проміжок часу, відбувається формування базових правничих компетентностей, зокрема дізнавачів і є можливим більш поглиблене вивчення окремих дисциплін та спеціальних курсів, з метою пізнання окремих знань, щодо розслідування окремої категорії кримінальних проступків (наприклад, у сфері незаконного обігу наркотичних речовин, життя та здоров'я особи, власності та інших).

Підтвердженням цьому, слугує Перелік спеціальностей та спеціалізацій, за якими здійснюється підготовка фахівців освітнього ступеня «бакалавр» для Національної поліції (денна форма) висвітлений на електронному інтернет-ресурсі «Портал для кандидатів на навчання Національної поліції України» [4].

Водночас, розділ VI «Спеціалізація» Положення про організацію післядипломної освіти працівників Національної поліції визначає, що спеціалізація працівників поліції проводиться у вищих навчальних закладах зі специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських. Направленню на спеціалізацію підлягають працівники поліції структурних підрозділів центрального органу управління Національної поліції України та територіальних (міжрегіональних) органів Національної поліції України, що проходять службу (працюють) на посадах, які за класифікацією професій належать до категорій керівників, професіоналів та фахівців, які: переміщені на іншу посаду, виконання обов'язків за якою потребує нових знань, умінь і навичок (необхідність направлення такого працівника поліції на спеціалізацію визначається його безпосереднім керівником); уперше прийняті на службу в поліцію; призначені на посади в новостворені підрозділи поліції [2].

Отже, на підставі проаналізованих положень законодавства України, щодо визначення сутності, змісту та механізму спеціалізації, як форми післядипломної освіти дізнавачів Національної поліції України нам вдалось додатково аргументувати, що дізнавачі, користуючись

спеціальним статусом суб'єкта досудового розслідування та поліцейського Національної поліції України, у разі наявної необхідності направлення на спеціалізацію, що визначається безпосереднім керівником, зобов'язані закінчити відповідне навчання та успішно виконати завдання підсумкового контролю, що дасть підстави для отримання свідоцтва про закінчення курсів спеціалізації (перепідготовки), форма якого наведена у додатку 2 до Положення про організацію післядипломної освіти працівників Національної поліції, що долучається до особової справи.

У той же час, нами підкреслюється, що спеціалізація дізнавача Національної поліції України є процесом поглибленого вивчення окремих дисциплін, спеціальних курсів з метою пізнання окремих знань, щодо розслідування окремої категорії кримінальних проступків (наприклад, у сфері незаконного обігу наркотичних речовин, життя та здоров'я особи, власності та інших), а також застосування спеціальних знань у досудовому розслідуванні, пов'язаних з проведенням слідчих (розшукових) дій.

Поряд із цим, зобов'язання всіх працівників поліції, що на переконання керівника, або за умов наявності підстав у Положенні про організацію післядипломної освіти працівників Національної поліції направляються на спеціалізацію, вивчення відповідних матеріалів й отримання сертифікату виключно в закладах освіти Міністерства внутрішніх справ України залишається дискусійним у науковому полі.

Література:

1. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

2. Про затвердження Положення про організацію післядипломної освіти працівників Національної поліції: наказ МВС від 24 грудня 2015 року № 1625, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 січня 2016 року за № 76/28206. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0076-16#Text>

3. Горфинкель В.Я., Купряков Е.М., Прасолова В.П. Экономика предприятия. – М., 1996; Основы рыночной экономики: Словарь-справочник. – Х., 1992; Фатхутдинов Р.А. Организация производства. – М., 2001.

4. Перелік спеціальностей та спеціалізацій, за якими здійснюється підготовка фахівців освітнього ступеня «бакалавр» для Національної поліції (денна форма) [Електронний ресурс] // Портал для кандидатів на навчання Національної поліції України. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: <https://osvita.np.gov.ua/index.php?r=site%2Fspecialties>.